

بررسی دیدگاه پرستاران شاغل در بیمارستانهای آموزشی بندر عباس نسبت به برنامه های آموزش مداوم

بهجت ناصریان^۱، زهرا خادمی^۲، صدیقه عابدینی^۳، امین قنبرنژاد^۴

^۱ کارشناس، مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی، ^۲ مربی، عضو هیات علمی، دانشکده پرستاری و مامایی، ^۳ مربی، عضو هیات علمی، دانشکده بهداشت، ^۴ کارشناس ارشد، آمار، دانشکده بهداشت، دانشگاه علوم پزشکی هرمزگان، بندرعباس، ایران.

مجله راهبردهای توسعه در آموزش پزشکی سال اول شماره اول بهار و تابستان ۹۳ صفحات ۷۸-۷۲.

مقدمه و هدف: پرستاران بخش عمده نظام بهداشتی را تشکیل می‌دهند. آموزش پرستاران در حفظ جایگاه شغلی آنان اهمیت زیادی دارد. آموزش مداوم شیوه‌ای است تا پرستاران بتوانند با کمک آن مهارت‌های حرفه‌ای خود را افزایش دهند. در این راستا آگاهی از نظرات مخاطبین می‌تواند برای برنامه‌ریزان آموزشی مفید فایده باشد. لذا مطالعه حاضر با هدف تعیین دیدگاه پرستاران شاغل در بیمارستانهای آموزشی بندر عباس نسبت به برنامه‌های آموزش مداوم انجام گردید.

روش‌ها: در این مطالعه توصیفی کلیه پرستاران شاغل (۳۹۰ نفر) در سه بیمارستان آموزشی شهر بندرعباس به صورت سرشماری مورد بررسی قرار گرفتند. ابزار جمع‌آوری، پرسشنامه دارای ۶ حیطه، انگیزه شرکت در آموزش مداوم، موانع آموزش مداوم، نیاز به آموزش مداوم، به روز بودن اطلاعات آموزش مداوم، شیوه‌های آموزشی و تجهیزات به انضمام متغیر های دموگرافیک بود و به صورت خود ایفا توسط پرستاران تکمیل گردید. روایی و پایایی پرسشنامه مورد سنجش قرار گرفت و تایید گردید. اطلاعات با استفاده از آزمون‌های توصیفی و Anova مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

یافته‌ها: نتایج، ارتباط آماری معناداری بین میانگین نمرات حیطه‌های مختلف بر حسب جنس، وضعیت تاهل و رده شغلی را نشان نداد. ۴۴/۵٪ پرستاران بیان داشته بودند که بیشترین انگیزه آنان برای شرکت در برنامه‌های آموزش مداوم، افزایش دانش است و ۵۵/۷٪ آنان مهمترین مانع جهت شرکت در این برنامه‌ها را طول مدت زمان اختصاص داده شده به اجرای برنامه آموزشی می‌دانستند. بیش از نیمی از شرکت‌کنندگان (۶۵/۵٪) نیاز به برنامه‌ی آموزش مداوم را در حد متوسط ارزیابی و ۴۸٪ پرستاران برگزاری این برنامه‌ها به شکل کارگاه را موثرتر از سایر روشها ذکر نموده بودند.

نتیجه‌گیری: با توجه به نتایج مطالعه حاضر، برای بهره‌گیری بیشتر از برنامه‌های آموزش مداوم پرستاران، توصیه می‌شود که با افزایش تعداد کادر پرستاری و کاهش حجم کاری، سعی در کاهش موانع شرکت در این برنامه‌ها نمود. همچنین برنامه‌ریزان آموزشی قبل از طراحی محتوای برنامه‌ها، نیاز سنجی دقیق‌تری انجام دهند تا این برنامه‌ها در راستای نیازهای آموزشی فراگیران باشد تا بتواند انگیزه بیشتری برای شرکت در این برنامه‌ها ایجاد نماید.

کلید واژه‌ها: آموزش مداوم، دیدگاه پرستاران.

نویسنده مسئول:

زهرا خادمی

مربی، عضو هیات علمی،

دانشکده پرستاری و مامایی،

دانشگاه علوم پزشکی

هرمزگان، بندرعباس، ایران.

تماس: +۹۸۹۱۷۳۲۱۰۳۶

پست الکترونیکی:

zkhademi@hums.ac.ir

نوع مقاله: پژوهشی

دریافت مقاله: ۹۳/۱/۳۰ اصلاح نهایی: ۹۳/۴/۸ پذیرش مقاله: ۹۳/۴/۲۵

ارجاع: ناصریان بهجت، خادمی زهرا، عابدینی صدیقه، قنبرنژاد امین. بررسی دیدگاه پرستاران شاغل در بیمارستانهای آموزشی بندر عباس نسبت به برنامه های آموزش مداوم. راهبردهای توسعه در آموزش پزشکی. ۱۳۹۳؛ ۱(۱): ۷۸-۷۲.

مقدمه: صلاحیت و افزایش دانش، آگاهی و ایجاد مهارت برای ارایه

خدمات بالینی بهتر به مورد اجرا گذاشته می‌شود (۱).

جامعه علوم پزشکی همیشه نیازمند اطلاع از آخرین یافته‌های

علمی و آشنایی با سیاستهای بهداشتی درمانی کشور و در نهایت،

تقویت و تحکیم و به روز نمودن آموخته‌های صحیح قبلی خود می

در دنیای پیچیده امروز یادگیری از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است و آموزش بنیان همه یادگیری‌ها است. آموزش کارکنان و پرورش استعدادهای آنان از مهمترین وظایف مدیران در هر سازمانی است و شامل کلیه فعالیتهایی است که جهت ارتقای سطح

استخدامی رسمی، پیمانی و طرحی و داشتن سابقه کار بیشتر از یک سال بود.

ابزار گردآوری اطلاعات، پرسشنامه‌های محقق ساخته مشتمل بر دو قسمت بود. بخش اول شامل اطلاعات دموگرافیک و حرفه‌ای پرستاران و بخش دوم حاوی سوالات مربوط به اهداف پژوهش در ۶ حیطه، انگیزه شرکت در آموزش مداوم (۵ سوال)، موانع آموزش مداوم (۶ سوال)، نیاز به آموزش مداوم (۴ سوال)، به روز بودن اطلاعات آموزش مداوم (۱ سوال)، شیوه‌های آموزشی (۳ سوال) و تجهیزات (۳ سوال) بود که پاسخها بر اساس مقیاس لیکرت از خیلی زیاد (۵) تا خیلی کم (۱) درجه بندی شده بود.

جهت انجام پژوهش، پس از کسب مجوز از معاونت پژوهشی دانشگاه علوم پزشکی هرمزگان، ریاست و مسئولین دفتر پرستاری بیمارستانها و مشخص شدن تعداد پرسنل پرستاری و زمان شیفت‌های کاری آنان، محققین در شیفت‌های مختلف به بخش‌های مختلف بیمارستان مراجعه نموده و پس از بیان اهداف تحقیق و کسب رضایت از پرستاران، اطلاعات مورد نظر از طریق پرسشنامه جمع‌آوری نمودند.

برای تعیین روایی پرسشنامه از روایی صوری استفاده شد، بدین ترتیب که پرسشنامه برای ۵ نفر از اعضای هیات علمی ارسال و نظرات آنان در اصلاح پرسشنامه اعمال گردید. ارزیابی پایایی با محاسبه آلفای کرونباخ صورت گرفت ($\alpha=0/8$). اطلاعات پرسشنامه‌ها پس از جمع‌آوری، کد گذاری شد و داده‌ها توسط نرم افزار SPSS نسخه ۲۰ و آمار توصیفی (میانگین و انحراف معیار برای داده‌های کمی) و جدول فراوانی و ارائه درصد برای داده‌های کیفی ارائه شد. برای تجزیه و تحلیل داده‌ها از تحلیل واریانس یکطرفه استفاده شد. در این مطالعه $Pvalue < 0/05$ معنادار در نظر گرفته شد.

یافته‌ها:

از ۳۹۸ پرسشنامه توزیع شده در بین پرستاران بیمارستانهای مختلف، ۳۹۰ پرسشنامه کامل و جمع‌آوری شد. نتایج نشان داد اکثر افراد مورد مطالعه زن (۹۲/۹٪) بودند. بیشترین سن شرکت کنندگان زیر ۳۰ سال (۴۰/۶٪) و ۷۵/۸٪ آنها متاهل بودند. از نظر وضعیت استخدامی، ۳۳/۸٪ از آنها رسمی، ۵۲٪ پیمانی و ۱۳/۹٪ طرحی با مدرک کارشناسی بودند.

باشد، زیرا هر ۴ تا ۵ سال بطور متوسط ۵۰٪ دانش پزشکی کهنه می‌شود (۲). بطوریکه نتایج مطالعه جلالی و همکاران (۳) نیز نشان که بیشترین انگیزه شرکت در برنامه‌های آموزش مداوم از دیدگاه پرستاران، افزایش دانش و بهبود مراقبت از بیمار بود. در مطالعه‌ای که توسط محمدحسینی و همکاران (۴) انجام شد، نتایج نشان داد که ارزیابی پرستاران از انطباق برنامه‌های آموزش مداوم با تازه های علمی و تناسب این برنامه‌ها با نیازهای شغلی آنها مناسب و انگیزه آنان برای شرکت در برنامه‌های آموزش مداوم، تجدید اطلاعات قبلی آنها بود.

اهمیت آموزش مداوم برای پرستاران از شروع این حرفه بطور فزاینده‌ای مورد تاکید قرار گرفته (۵)، آموزش مداوم حرفه‌ای پرستاران را قادر می‌سازد تا خودشان را با تغییرات تیم بهداشتی هماهنگ نگه دارند (۶). و به عنوان بخشی از نقش پرستاری در خدمات ملی سلامت در نظر گرفته شده است (۷،۶). بطوریکه سایت‌های بهداشتی و سلامت در بریتانیا بر این فرض بنیان نهاده شده که آموزش مداوم می‌تواند نقش وسیعی در حفظ و ابقای پرستاری داشته باشند (۷).

در مطالعه محمدی و دادخواه (۸) ۵۹/۸٪ پرستاران شرکت کننده در برنامه‌های آموزش مداوم بیان داشته بودند که نیازهای آموزشی آنان قبل از اجرای این برنامه‌ها مورد ارزیابی قرار نمی‌گیرد. حال با توجه به اهمیت آموزش مداوم برای پرستاران، بایستی سعی در هر چه موثرتر کردن این برنامه‌ها نمود و از آنجا که مجوز اصلی هر برنامه آموزشی، فراگیران می‌باشند لازم است نظرات و نگرش پرستاران در برنامه‌ریزیهای آموزشی منعکس گردد (۷). لذا مطالعه حاضر با هدف تعیین دیدگاه پرستاران شاغل در بیمارستانهای آموزشی بندرعباس در مورد برنامه‌های آموزش مداوم در سال ۱۳۹۰ صورت گرفت.

روش‌ها:

این بررسی یک مطالعه توصیفی است که نمونه‌گیری آن به روش سرشماری انجام گردید. در این پژوهش، محققین ابزار گردآوری اطلاعات را بین کلیه پرستاران ($n=389$) شاغل در سه بیمارستان آموزشی شهر بندرعباس توزیع و پس از دو روز جمع‌آوری نمودند. معیار ورود، کلیه پرستاران با وضعیت

انگیزشی شرکت در برنامه های آموزش مداوم در جدول ۱ نشان داده شده است.

دیدگاه پرستاران در مورد موانع موجود برای شرکت در برنامه های آموزش مداوم در جدول ۲ نشان داده شده است. دیدگاه پرستاران در مورد نیاز به برنامه های آموزش مداوم در جدول ۳ نشان داده شده است.

۳۳ نفر (۱۱/۴٪) از نمونه ها، سرپرستار بودند. ۸۲/۹٪ افراد تحت مطالعه، علاوه بر ساعات موظفی، اضافه کار نیز داشتند. از نظر سابقه کار ۳۱/۳٪ کمتر از ۴ سال، ۲۸/۴٪ بین ۴ - ۱۵ سال و ۲۱/۷٪ افراد بیش از ۱۵ سال سابقه کار داشتند. میانگین نمرات حیطه های مختلف مورد مطالعه با حسب جنس، وضعیت تاهل، رده شغلی (سرپرستار، پرستار بالینی) ارتباط معناداری را نشان نداد ($Pvalue > 0.05$). دیدگاه پرستاران در مورد عوامل

جدول ۱: توزیع فراوانی عوامل انگیزشی شرکت در برنامه آموزش مداوم از دیدگاه پرستاران

عوامل انگیزشی	خیلی زیاد (۵)	زیاد (۴)	متوسط (۳)	کم (۲)	خیلی کم (۱)	میانگین
افزایش دانش حرفه ای	۸/۲۳	۳۸/۴۱۰۸	۴۴/۵۱۲۵	۵/۳۱۱۵	۳/۶۱۰	۳/۴۲
تحکیم اطلاعات قبلی	۶/۸۱۹	۴۲/۷۱۲۰	۴۲/۱۱۸	۶/۱۱۷	۲/۵۷	۳/۴۵
علاقه به بهبود مراقبت بیمار	۷/۵۲۱	۳۸/۸۱۰۹	۴۰/۹۱۱۵	۹/۳۲۶	۳/۶۱۰	۳/۳۷
کمک به حل مشکلات حرفه ای	۶/۴۱۸	۲۷/۸۷۸	۴۰/۶۱۱۴	۱۸/۵۵۲	۶/۸۱۹	۳/۰۹
کسب امتیاز جهت ارتقای شغلی	۶/۱۱۷	۲۸/۸۸۱	۴۱/۶۱۱۷	۱۷/۸۵۰	۵/۷۱۶	۳/۱۲

جدول ۲: توزیع فراوانی موانع شرکت در برنامه آموزش مداوم از دیدگاه پرستاران

موانع شرکت در برنامه آموزش مداوم	خیلی زیاد (۵)	زیاد (۴)	متوسط (۳)	کم (۲)	خیلی کم (۱)	میانگین
طول مدت زمان اختصاص داده شده به اجرای برنامه ها	۳/۹۱۱	۲۶/۷۷۵	۴۸/۱۳۵	۱۴/۶۴۱	۶/۸۱۹	۳/۰۶
مناسب نبودن نحوه اطلاع رسانی دفتر آموزش مداوم	۷/۸۲۲	۳۹/۹۱۱۲	۳۳/۱۹۲	۱۳/۹۳۹	۵/۳۱۵	۳/۳۱
مناسب نبودن زمان برگزاری برنامه ها	۲/۱۶	۲۹/۲۸۲	۵۵/۵۱۵۶	۱۰/۰۲۸	۲/۲۹	۳/۱۷
هزینه ی شرکت در این برنامه ها	۲/۵۷	۱۴/۲۴۰	۳۳/۷۹۲	۲۱/۴۶۰	۲۹/۲۸۲	۳/۱۷
ایجاد فشار کاری به سایر همکاران	۲۱/۰۵۹	۲۰/۶۵۸	۳۶/۷۷۵	۱۷/۴۴۹	۱۴/۲۴۰	۳/۱۷
شیفت در گردش بودن	۳/۶۱۱۰۱	۳۲/۹۹۲	۳۱/۴۶۰	۷/۵۲۱	۲/۱۶	۳/۹۳

جدول ۳: توزیع فراوانی حیطه نیاز به آموزش مداوم از دیدگاه پرستاران

حیطه نیاز به آموزش مداوم	خیلی زیاد (۵)	زیاد (۴)	متوسط (۳)	کم (۲)	خیلی کم (۱)	میانگین
مطابقت داشتن عناوین آموزشی با نیازهای شغلی پرستاران	۷/۵۲۱	۳۸/۸۱۰۹	۴۴/۵۱۲۵	۱۱/۴۳۲	۱/۸۵	۳/۳۹
متناسب بودن آموزشهای ارائه شده با سطح اطلاعات پرستاران	۳/۹۱۱	۳۵/۲۹۴	۴۰/۶۱۱۴	۱۶/۰۴۵	۲/۱۶	۳/۳۱
روشهای عملی	۶/۴۱۸	۳۵/۲۹۹	۴۱/۶۱۱۷	۱۲/۸۳۶	۳/۹۱۱	۳/۲۷
فرایند بیماری	۵/۳۱۵	۳۶/۷۱۰۲	۴۴/۱۱۲۴	۱۰/۷۳۰	۳/۲۹	۳/۳

در مورد تاثیر شیوه های آموزش بر یادگیری، ۴۸٪ شرکت کنندگان، کارگاه آموزشی، ۶۶٪ بحث گروهی و ۳۳٪ روش سخنرانی را موثر بیان داشتند.

در ارتباط با موثر بودن برنامه های آموزش مداوم بر روزآمد شدن اطلاعات آنها، ۸/۲٪ شرکت کنندگان اهمیت آن را خیلی زیاد، ۳۷/۰٪ زیاد، ۴۵/۵٪ متوسط، ۸۷/۷٪ کم و ۱/۸٪ خیلی کم بیان کرده بودند. در ارتباط با حیطه تجهیزات، ۱۳۲ نفر از شرکت کنندگان (۰٪) وجود تجهیزات و امکانات برای برگزاری

آزمون آماری ANOVA اختلاف آماری معناداری بین میانگین نمرات حیطه های انگیزه، موانع، تجهیزات، نیاز به آموزش مداوم و شیوه های آموزش با وضعیت استخدام (رسمی، پیمانی، طرحی) را نشان نداد. میانگین حیطه به روز بودن اطلاعات (۰/۶۴ ± ۳/۵۸) در پرستاران رسمی شاغل در بیمارستانهای آموزشی بیش از پرستاران پیمانی (۰/۷۵ ± ۳/۳۴) و طرحی (۰/۷۵ ± ۳/۵۳) بود که در این مورد اختلاف آماری معناداری مشاهده شد ($Pvalue = 0.02$).

برنامه های آموزش مداوم را در حد متوسط بیان داشته بودند. در زمینه استفاده از وسایل کمک آموزشی برای ارائه برنامه آموزشی ۱۱۳ نفر (۴۰٪) آن را در حد متوسط و ۱۱۷ نفر (۴۱٪) میزان تسلط مدرسین در یادگیری خود را در حد زیاد ارزیابی نموده بودند.

بحث و نتیجه گیری:

نتایج مطالعه حاضر در حیطه انگیزه پرستاران برای شرکت در برنامه های آموزش مداوم نشان داد که مهم ترین انگیزه آنان برای شرکت در برنامه های آموزش مداوم، افزایش دانش بوده است.

در مطالعه جلالی (۳) نیز افزایش دانش حرفه ای و بهبود مراقبت از بیمار مهم ترین انگیزه های شرکت پرستاران در برنامه های آموزش مداوم ذکر شده است که با نتایج مطالعه حاضر همخوانی دارد. مطالعه ای دیگری نیز نشان داد که تجدید اطلاعات قبلی، بیشترین انگیزه شرکت در برنامه های آموزش مداوم بوده است (۴).

در حالیکه در مطالعه چرکزی و همکاران (۲) کسب امتیاز برای برخورداری از مزایای ارتقاء شغلی، مهم ترین انگیزه شرکت در برنامه های آموزش مداوم بود که با نتایج ما همخوانی ندارد. علت این اختلاف ممکن است به خاطر متفاوت بودن نمونه های مورد پژوهش باشد زیرا در مطالعه حاضر فقط دیدگاه پرستاران را مورد بررسی قرار داده ایم در حالیکه چرکزی و همکاران در مطالعه خود، دیدگاه پیراپزشکان را مورد ارزیابی قرار داده بودند.

در حیطه موانع، مناسب نبودن زمان برگزاری برنامه های آموزش مداوم به عنوان مهم ترین مانع شناسایی شد.

جلالی (۳) نیز در مطالعه خود نشان دادند که زمان انجام آموزش و عدم اطلاع از زمان و مکان برنامه های آموزشی از مهم ترین موانع شرکت در برنامه های آموزش مداوم بودند که با نتایج مطالعه حاضر همخوانی دارد.

اینطور به نظر می رسد که لازم است در مورد زمان برگزاری برنامه های آموزش مداوم با مدیران و نمایندگان پرستاران بالینی هماهنگی صورت گیرد تا بتوان شرکت پرستاران در برنامه های آموزش مداوم را بهبود بخشید.

همچنین مدت زمان اختصاص داده شده برای آموزش مداوم ناکافی بوده و به عنوان یک مانع برای شرکت در اینگونه برنامه ها ذکر شده، لذا افزایش زمان آموزش می تواند در ارتقاء یادگیری موثر باشد.

بررسی دیدگاه پرستاران از حیطه نیاز به آموزش مداوم نشان داد که نزدیک به نیمی از شرکت کنندگان، تطابق محتوای این برنامه ها با نیازهای آموزشی خود را در حد متوسط می دانستند.

نتایج مطالعه محمدی و دادخواه (۱) نیز نشان داد که ۵۹/۸٪ شرکت کنندگان بیان کرده بودند که نیازهای آموزشی آنان با موضوع کنفرانس برنامه های آموزش مرتبط می باشد. طبق مطالعه فرمانی و ضیغمی (۸) نیز ۵۲/۲٪ پرستاران، اعلام کرده بودند که میزان مطابقت برنامه های آموزش مداوم با نیازهای حرفه ایشان در حد متوسط می باشد. مطالعه دیگر نشان داد که ۸۰٪ پرستاران در طول کلاسهای آموزشی ضمن خدمت اطلاعاتی را می آموزند که تناسبی با بخش هایی که در آن کار می کنند ندارد (۹).

اینگونه به نظر می رسد که به منظور همسو کردن نیازهای آموزشی پرستاران با برنامه های واحد برنامه ریزی آموزش مداوم و همچنین پیشگیری از اتلاف منابع، لازم است برنامه ریزان دفتر آموزش مداوم، نیازسنجی دقیق تری انجام دهند. و بایستی کلیه برنامه های آموزشی متناسب با نیاز فراگیران صورت گیرد و قبل از اجرای برنامه آموزشی با انجام پیش آزمون میزان و سطح اطلاعات شرکت کنندگان مورد سنجش قرار گیرد تا بتوان نتایج بهتری بدست آورد زیرا برنامه های آموزشی در صورتی می تواند سبب پیشرفت نیروی انسانی شود که صحیح، اصولی و مبتنی بر نیاز و سطح اطلاعات فراگیران باشد.

نتایج پژوهش حاضر نشان داد که نزدیک به نیمی از شرکت کنندگان، وضعیت تجهیزات و امکانات آموزشی جهت برنامه های آموزش مداوم را در حد متوسط ارزیابی نمودند. که با نتایج مطالعه محمدی و دادخواه (۱) که در آن ۵۵/۴٪ پرستاران وضعیت امکانات آموزشی را در حد متوسط ارزیابی نموده بودند، همخوانی دارد. در حالیکه نتایج مطالعه میری (۱۰) نشان داد که یکی از مسایل آموزشی کارکنان پرستاری، کمبود و عدم تسهیلات آموزشی شامل فضا و تجهیزات می باشد.

مطالعه خود نشان دادند که ۲۲٪ شرکت‌کنندگان به روز بودن اطلاعات آموزش مداوم را بسیار مهم دانسته‌اند که تا حدی با نتایج مطالعه حاضر همخوانی دارد.

به روز بودن اطلاعات آموزش مداوم مسئله‌ای مهم در آموزش است و شاید بتوان گفت که فلسفه وجودی آموزش مداوم، قلمی شدن اطلاعات در زمینه‌های پرستاری و مراقبت از بیمار می‌باشد. لذا برنامه های آموزشی جدید، انگیزه شرکت در این برنامه‌ها را بهبود و مسلماً نتایج بهتری به دنبال دارند.

محدودیت‌ها:

یکی از محدودیت‌های مطالعه حاضر، جمع‌آوری اطلاعات به صورت خود گزارش‌دهی بود. که سعی شد این مشکل را تا حدی با استفاده از تاکید بر اینکه تجزیه و تحلیل اطلاعات مندرج در پرسشنامه‌ها به صورت بی نام انجام خواهد شد و اینکه نتایج فقط به صورت کلی ارائه خواهد شد تا حدودی برطرف نماییم.

سیاسگذاری:

این تحقیق با استفاده از اعتبارات طرحهای تحقیقاتی دانشگاه علوم پزشکی بندرعباس انجام گردید که مجریان طرح از معاونت محترم پژوهشی دانشگاه و کلیه پرستاران شرکت‌کننده در این طرح پژوهشی، تقدیر و تشکر می‌نمایند.

علت این اختلاف ممکن است به این خاطر باشد که مطالعه میری در زمانی زودتر از مطالعه حاضر انجام شده، زمانی که امکانات و تسهیلات آموزشی کمتر بوده است. خوشبختانه طی چند سال اخیر توجه بیشتری به محیط‌های آموزشی و امکانات آموزشی از سوی مسئولین صورت گرفته و توانسته تا حدود زیادی اینمورد را پوشش دهد.

در مورد تاثیر شیوه‌های آموزشی بر یادگیری فراگیران، نتایج مطالعه حاضر نشان داد که کارگاه آموزشی، مهم‌ترین روش تاثیر گذار بر یادگیری شرکت‌کنندگان می‌باشد.

مطالعه محمد حسینی و همکاران (۴) مشخص کرد که برگزاری دوره‌ها به روش کارگاه، بهترین نحوه اجرای برنامه های آموزش مداوم می باشد. در همین رابطه مطالعه صادقی و بخشی (۱۱) نشان داد که شرکت‌کنندگان، مناسب‌تر از گوش دادن به سخنرانی ذکر کرده بودند و سخنرانی در کمترین اولویت بوده است که با نتایج مطالعه حاضر همخوانی دارند.

به عبارت دیگر روشهای فعال یادگیری در افزایش و ماندگاری یادگیری موثر می‌باشد و بهتر است که در برنامه‌های آموزش مداوم، جایگزین روشهای سنتی گردد (۱۲). نتایج مطالعه حاضر در زمینه بررسی به روز شدن اطلاعات در برنامه‌های آموزش مداوم نشان داد که ۳۷٪ برنامه‌ها تا حد زیادی سبب به روز شدن اطلاعات آنان می‌گردد. جلالی (۳) در

References

- 1- Mohammadi MA, Dadkhah B. Continuous Medical Education from View of Nursing Personnel Working in Ardabil Hospitals. *Journal of Ardabil University of Medical Sciences & Health Services* 2005; 5(3):271-7. [In Persian]
- 2- Charkazi A, Rostami M, keshtkar A, Koochakin G. The Viewpoints of Paramedical Employed in Golestan Province Towards Continuing Programs. *Iranian Journal of Medical Education* 2009; 9(2):115-22. [In Persian]
- 3- Jalali R. The Survey of Nurses' Viewpoints on Continuing Nursing Education in the Teaching Hospitals in Kermanshah, 2002. *Strides In Development of Medical Education, Journal of Medical Education Development Center of Kerman University of Medical Sciences* 2004; 1(2):113-20. [In Persian]
- 4- Mohammad Hosseini S, Karim Z, Moemeni E, Abassi A, Sadat J. Perspective of Nurses Working in Medical-Training Hospitals in Kohkiloyeh and Boyer-Ahmad Province Towards Continuing Education. *Journal of Hormozgan University of Medical Sciences* 2011; 16(1):73-80. [In Persian]
- 5- Gallagher L. Continuing Education in Nursing: A Concept Analysis. *Nurse Education Today* 2007; 27:466-73.
- 6- Gould D, Drey N, Berridge EJ. Nurses' Experiences of Continuing Professional Development. *Nurse Education Today* 2007; 27:602-9.
- 7- Dery N, Gould D, Allan T. The Relationship between Continuing Professional Education and Commitment to Nursing. *Nurse Education Today* 2009; 29:740- 5.
- 8- Farmani P, Zeighami M. Viewpoints of the Nurses in Social Security Hospital of Karaj and Shahriar on Nursing Continuing Education (2009). *Iranian Journal of Medical Education* 2011; 3(11): 336-8. [In Persian]
- 9- Mosavi SA, Haghghi SH, Sharghifar F, Mosavi Z. Evaluation of Continuing Medical Education Programs for Nurses in Ahwaz University of Medical Sciences' Hospitals. *Porocceding of the Nursing & Midwifery Education Congress; 2005*. [In Persian]
- 10- Miri M. Nursing Education and Improvement. *Kavosh, Journal of Ilam University of Medical Sciences* 2003: 21-3. [In Persian]
- 11- Sadeghi M, Bakhshi H. The Viewpoints of General Dentists of Rafsanjan and Kerman Toward Continuing Education Program of Restorative Dentistry. *Iranian Journal of Medical Education* 2008; 8(1):63-9. [In Persian]
- 12- Abbaszadeh bazzi M. *Health Education*. Tehran: Publications Jameenegar; 2010. [In Persian]

Continuing Education in Nursing from Nurses' View point

Behjat Naserian¹, Zahra Khademi², Sedeigheh Abedini³, Amin Ghanbarnejad⁴

Education Development Center¹, Instructor of Nursing Faculty², Instructor of health Faculty³, MSc of Statistic of health Faculty⁴, Hormozgan University of Medical Sciences, Bandar abbas, Iran.

(Received 19 April, 2014)

Accepted 16 July, 2014)

Original Article

Abstract

Introduction: Nursing staff have crucial role in the health care systems. So, their Education has a wide role in promoting the scientific and professional skills among nurses. This study was conducted to investigate the nurses' opinion about continuous Nursing Education in teaching hospitals of Bandar Abbas.

Methods: This descriptive cross sectional study was conducted on 3 teaching hospitals in Bandar Abbas in 2011. The members of target population were 390 nurses. The data were collected by an approved questionnaire which consisted of demographic information, and six areas consist of motivation, continuous education barriers, and continuous education needs, educational methods, educational equipments and opinion about up-to date information, were evaluated. The data were analyzed by using descriptive statistics and ANOVA method.

Results: there was not significant relationship between six evaluated areas and sex, genus, marriage and Categories of carrier. 45% of nurses were believed that increasing their knowledge is main purpose to participate in (CNE). The issue of 55.7% was that the most barriers to participate in educational program is the lack of enough time. On the whole 65.5% of participant have been evaluated the (CNE) as a moderate and 48% believed that designing (CNE) as a workshop, is more effectiveness than other educational methods.

Conclusion: In order to increase nurses' motivation and to provide the best value for (CNE), we should increase number of nurses in hospitals, decreasing the workload, attempts to reduce the barriers for (CNE) programs and giving special time for these programs. Before designing (CNE), it is necessary to evaluate the educational needs of nurses.

Keywords: Continuing Educational, Nurses View Points.

Citation: Naserian B, Khademi Z, Abedini S, Ghanbarnejad A. Continuing Education in Nursing from Nurses' View point. Journal of Development Strategies in Medical Education 2014; 1(1): 72-78.

Correspondence:
Z. Khademi MSc .
Instructor of Nursing
Faculty, Hormozgan
University of Medical
Sciences, Bandar abbas, Iran
Tel:+ 989173631036
Email:
zkhademi@hums.ac.ir